

A Google szerint összeomlott a magyar kormány

Anarki - 01110011@mail.index.hu

2009. február 3., kedd 12:32

Az albán, a vietnami és még vagy negyven nyelv mellett mostantól magyarul is fordít a Google, bár magyarul ugyanúgy nem tud, mint a többi nyelven. Vagyis csak annyira tud, amennyire egy gép tudhat. Segítségnek hasznos, fordításnak rossz.

Angol-magyar és magyar-angol fordítószoftverből többfajta létezik, gépre telepíthető és online változatban is. A hazai versenyzők, a [Morphologic \[1\]](#) és a [Dativus \[2\]](#) mellett a múlt hétvégén magyarul is megjelent a [Google Translate \[3\]](#), márpedig ahol a Google megjelenik, ott sokszor minőségi változás, sőt piacátrendeződs várható, mert a Google hatalmas, a Google erős, és mindenek előtt ingyenes. De mihez kezd vajon a magyar nyelvvel?

Gyorstesztünkben referenciaként a [Zompist Phrasebookot \[4\]](#), a modern, vállalkozó szellemű turista Bibliáját használtuk: ezen a teszten a Morphologic és a Dativus már [átesett \[5\]](#), vegyes eredménnyel. De hogy boldogul ugyanazokkal a példamondatokkal a Google Translate? Tessék:

1. *Don't you speak English?*

MorphoWord: Nem beszéled az angolt?

Dativus: Nem beszélsz angolul?

Google: Don't you speak English?

2. *No, I've always enjoyed simple-minded ethnic humor.*

MorphoWord: Nem, mindig élveztem az egyszerű etnikai humort.

Dativus: Nem, mindig élveztem szimpla etnikai hangulatot.

Google: Nem, én mindig is élveztem az egyszerű gondolkodású etnikai humor.

3. *You're very pretty for a foreigner.*

MorphoWord: Te egy külföldinek nagyon csinos vagy.

Dativus: Vagy szánva egy külföldinek.

Google: Nagyon szép a külföldit.

4. *That's got to be silicone.*

MorphoWord: Azt megkérlik, hogy legyen szilikon.

Dativus: Szilícium az elkezdett lenni.

Google: Hogy van a szilikon.

5. *I bet those machine guns are fake.*

MorphoWord: Fogadok, hogy azok a gépfegyverek hamisak.

Dativus: Lefogadom, hogy azok a géppisztolyok hamisak.

Google: Fogadok ezeket géppisztolyok a hamis.

6. *Follow that car.*

MorphoWord: Kövessed azt az autót.

Dativus: Kövesd azt az autót.

Google: Kövesse ezt a kocsit.

7. *I'm a personal friend of the Ambassador.*

MorphoWord: Én a nagykövet egy személyes barátja vagyok.

Dativus: A Nagykövet egy személyes barátja vagyok.

Google: Én vagyok a személyes barátja a nagykövet.

8. *You call this beer?*

MorphoWord: Sörnek nevezted ezt?

Dativus: Hívod ezt a sört?

Google: Te ezt a sört?

Bár egzakt eredményt hirdetni nem lehet, annyi látszik, hogy a három versenyző közül a Google tud a legkevésbé magyarul. Legfeltűnőbb bakija, hogy a "Don't you speak English?"-t meg sem próbálja lefordítani, hanem valamiért úgy hagyja, ahogy van. További érdekesség, hogy nem tud mit kezdeni a tárgyaggal: a magyar konkurencia is bénázik eleget, de olyat azért, hogy "élvezem a humor", "szép a külföldit" vagy "ezeket a géppisztolyok" egyik sem mondana. A Google mentségére felhozható, hogy a bonyolultabb, idiomatikus kifejezésekkel a Morphologic és a Dativus sem boldogult, illetve hogy a nyolcból egy fordítás (Kövesse ezt a kocsit) már majdnem jóra sikerült, és akár lehetne magyarul is, ha azt jelentené, amit az eredeti mondat.

Lost in translation

Nyilvánvaló, hogy a fordítószoftverek szókincsük méretét tekintve felette állnak bármely humán fordítónak, hiszen memóriájuk gyakorlatilag végtelen. Ami azonban a szintaxist illeti, képesek olyan mondatokat alkotni, amilyeneket egy öt éves, írástudatlan gyerek soha nem alkotna.

Az esetek egy részében viszonylag könnyen reprodukálható az eredeti jelentés, máskor viszont a fordítás nemhogy értelemzavaró, hanem egyenesen hülyeség. A legszebb példa: amikor Budai Bernadett kormányzóvivő összeesett egy múlt heti sajtótájékoztatón, a vonatkozó Index-cikk címét (Összeesett a kormányzóvivő) simán lefordította úgy, hogy "Collapsed, the government", ami hibásan ugyan, de mégiscsak azt jelenti, hogy összeomlott a kormány. Nem mindegy, ugye.

Az biztos, hogy aki egy kukkot sem beszél magyarul vagy angolul, a Google Translate-tel bejebb van, mintha el kellene kezdenie szótárzni. Egyelőre valószínűleg mégis érdemes nyelveket tanulni, vagy ha nem, akkor mondja meg valaki ebből a Google által magyarra lefordított friss [CNN-címből \[6\]](#), hogy ki is nyerte a vasárnapi amerikai foci-kupát: "Steelers túlélni rally összeakaszkodik a Super Bowl."

Lehet jobb

A vicces bénázás ellenére a Google-nek három előnye is van a versenytársakhoz képest. Egyrészt ingyenes, míg például a Morphologic dobozos

szoftverei 6000-20000 forintba kerülnek, a Dativus webes fordítást segítő csomagja egy évre 5100. Igaz, a Morphologic dobozos szoftvereinek 32 nyelven beszélő, helyesírás-ellenőrzővel és beszédmodullal ellátott online változata elérhető a webforditas.hu [7]-n, a csak kétnyelvű Dativus pedig egy időre ingyen kipróbálható.

A másik, hogy a Google több mint negyven nyelvről fordít oda-vissza, az albántól a vietnamiig.

Igaz, a világnyelvekkel sem boldogul sokkal jobban, mint a magyarral. Példaként itt az egyetlen orosz mondat, amire mindenki emlékszik, akinek volt szerencséje oroszul tanulni: "Tanárnő kérem, jelentem, az osztály létszáma 36, nem hiányzik senki." Ami a Google szerint így hangzik oroszul: "Учитель, пожалуйста, сообщите по классу число 36, не пропустить никого." Vagyis körülbelül és feljavitva: "Tanár, kérem, állapítsa meg osztályt 36-ban, nem beengedni senkit. "

A franciával is hasonló a helyzet, igaz, műfordítás végképp nem várható a szoftverektől: az Apollinaire-[vers](#) [8], miszerint "Letéptem ezt a hangszálat/Már tudhatod az ősz halott", a Google szerint úgy hangzik, hogy "J'ai arraché cette hangszálat/Vous connaissez déjà l'automne morts", amiben az a legviccesebb, hogy a hangszál ezek szerint létező szó a franciában, ráadásul nőnemű. A maradék meg nyelvtani nonszensz: "Ismeritek már az ősz halálok", nagyjából.

Szerencsére ott a Google Translate harmadik, talán legfontosabb előnye, nevezetesen hogy a felhasználók folyamatosan javíthatnak a minőségen úgy, hogy az ajánlott verzió helyett jobbat javasolnak, amit a Google "a következő rendszerfrissítéskor felhasznál". Minél előbb, annál jobb.

[A cikk T-Mobile szélessávú eszközök segítségével készült.](#) (x)

A cikkben hivatkozott linkek:

[1] <http://www.morphologic.hu/>

[2] <http://www.dativus.hu/>

[3] <http://translate.google.com/>

[4] <http://www.zompist.com/phrases.html>

[5] <http://index.hu/tech/szoftver/ford1123/>

[6] http://sportsillustrated.cnn.com/2009/writers/jim_trotter/02/01/trotter.super.bowl.recap/index.html?cnn=yes

[7] <http://www.webforditas.hu/>

[8] <http://mek.oszk.hu/00300/00314/html/index.htm>